

A kép illusztráció / The picture is an illustration

Zentai Andrea¹, Kerekes Kata², Szabó István¹, Ambrus Árpád³

Érkezett/Received: 2014. november/November – Elfogadva/Accepted: 2015. március/March

A fogyasztók növényvédőszer-maradékokból származó expozíójának finomítása, 1. rész

1. Összefoglalás

A növényvédő szerek, a fogyasztók egészsége szempontjából biztonságos felhasználási körülményeit az engedélyezésüket megelőzően végzett szerkísérletek eredményei alapján, pontszerű eredményt adó, úgynévezett determinisztikus eljárással ellenőrzik. A növényvédő szerek gyakorlati alkalmazását követően végzett monitoring vizsgálatok eredménye alapján a fogyasztók expozíciója reálisabban és árnyalatabban határozható meg, különösen a fokozatosan gyakorlati alkalmazást nyerő probabilisztikus számítási eljárások alkalmazásával. A kezelt termények fogyasztási adatai mellett, a közepes méretű termények esetén minden két módszerrel végzett számításhoz szükség van az egyedi tömegeik eloszlására, valamint az azokban és az átlagmintaiban található szermadarékok viszonyát kifejező variabilitási faktorra. Az utóbbi két paraméterre csak korlátozottan állnak rendelkezésre adatok néhány országból.

A probabilisztikus expozícióbecslés metodikájának finomítására meghatároztuk a Magyarországon forgalomba kerülő közel 50 gyümölcs és zöldség egyedi tömegeloszlását és a nemzetközi kutatási programjainkból származó adatokból a növényvédőszer-maradékok variabilitását.

Munkánk első részében a determinisztikus és probabilisztikus eljárások alapelveit, valamint a termények egyedi tömegeloszlását és annak jellemző tulajdonságait ismertetjük.

2. Bevezetés

A növényvédő szerek használata elkerülhetetlen annak érdekében, hogy megfelelő minőségű és mennyiségi termény álljon rendelkezésre Földünk növekvő lakosságának ellátásához.

A szigorú engedélyezési eljárásokat megelőző széles-körű elővizsgálatok alapján [1], [2], [3], [4], [5] a növényvédő szerek alkalmazására javasolt körülmények

között a terményben maradó szermadarék nem jelent egészségügyi kockázatot. A felhasználást követő nagyszámú monitoring vizsgálat eredményei igazolják, hogy nem a növényvédőszer-maradékok jelentik napjaink legnagyobb élelmiszer-biztonsági problémáját. Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság jelentése [6] a 27 jelentési kötelezettséggel rendelkező országban végzett 2013 évi monitoring vizsgálatok eredményéről kiemeli, hogy a 685 különböző növényvédőszer-maradékra vizsgált 80967 minta 54,6%-ban nem tartal-

¹ Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Élelmiszerbiztonsági Kockázatértékelési Igazgatóság 1143 Budapest, Tábornok u. 2.

² Food and Agriculture Organisation of United Nations, Regional Office for Europe and Central Asia, 1068 Budapest, Benczúr u., 34.

³ Nyugalmazott tudományos főtanácsadó, Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Élelmiszerbiztonsági Kockázatértékelési Igazgatóság 1143 Budapest, Tábornok u. 2.

¹ National Food Chain Safety Office, Directorate for Food Safety Risk Assessment 1143 Budapest, Tábornok u 2.

² Food and Agriculture Organisation of United Nations, Regional Office for Europe and Central Asia, 1068 Budapest, Benczúr u., 34.

³ Retired senior scientific adviser, National Food Chain Safety Office, Directorate for Food Safety Risk Assessment 1143 Budapest, Tábornok u 2.

mazott detektálható szermadaréket. Az engedélyezett határértéket meghaladó szermadarékot tartalmazó minták minden pár százalékban fordultak elő, és az egészségügyi határértéket meghaladó szermadarékot tartalmazó pozitív minták aránya még annál is alacsonyabb volt. Az eredmények ellenére számos ország lakossága a növényvédő szerek maradékait tekinti elsődleges élelmiszerbiztonsági veszélyforrásnak. Az Eurobarometer 2010 évi felmérése szerint például Magyarországon a lakosság 84%-a a növényvédő-szer-maradékok jelenlétét az élelmiszerekben nagyon aggasztónak találta [7].

Nemzetközi szinten determinisztikus módszerrelbecsülük a fogyasztókat érő rövid idejű akut és a teljes emberi élettartam során várható krónikus expozíciót. A becslések alapjául a javasolt felhasználási körülmenyelek mellett a kezelt terményekben várható maximális szermadarék koncentrációk szolgálnak. A becsült értékeket az akut referencia dózishoz (ARfD) illetve a teljes emberi élettartamra vonatkozó elfogadható napi bevitelt jelző ADI (acceptable daily intake) értékhez viszonyítják. A FAO/WHO JMPR szakértői bizottság által alkalmazott eljárás [8] valamint az EFSA eljárása [9] lényegében hasonló, és egyaránt kellő biztonságot nyújt a fogyasztók védelmére.

A növényvédő szerek felhasználása a gyakorlatban az engedélyezést megelőző kísérletektől várhatóan eltérő időjárási, művelési technikai körülmenyelek között történik. Ezért szükséges a fogyasztók növényvédő-szer-maradék expozíciójának minél pontosabb meghatározása a monitoring vizsgálatok eredményei és a nemzeti fogyasztási tényezők figyelembevételével.

Az akut expozíció meghatározása során számolni kell azzal, hogy az azonos termőterületről származó egyedi termények növényvédő szermadarék tartalma tág határok között változik és köztük esetenként százszoros különbség is tapasztalható [10]. Jelentős különbség van a termények egyedi tömegében is. Így egy napon különböző méretű és szermadarék tartalmú gyümölcsöt, zöldséget fogyaszthatunk, amelyet figyelembe kell venni az expozíció számításánál.

Az előbbiek alapján a közepes méretű terményekből származóakut expozíciót (estimated short-term intake: ESTI) leegyszerűsítve a következő képlettel számítjuk:

$$ESTI = \frac{U_e XHR \cdot v + (LP - U_e) x HR}{ttkg} \quad (1)$$

ahol U_e a fogyasztott termény ehető hányadának a tömege; HR a szerkísérletekben észlelt maximális szermadarék koncentrációja; n az úgynevezett variabilitási faktor, ami az egyes egyedi terményekben mért szermadarék 97,5 percentilis koncentrációjának és a tétel átlagos szermadarék tartalmának a hányadosa, amit a tételből vett összetett minta szermadarék tartalma reprezentál; LP az adott élelmiszerből 24 óra alatt elfogyasztott mennyisége 97,5 percentilise; $ttkg$ pedig a fogyasztó kg-ban megadott testtömege.

A FAO/WHO és az EFSA modelljeit a megfelelő nemzeti monitoring vizsgálatok eredményei és a nemzeti fogyasztási adatok behelyettesítésével – lásd az (1) egyenlet adatait – alkalmazni lehet a fogyasztók expozíciójának számítására.

Az (1) egyenlet a fogyasztói expozícióra egy pontos becslést ad, ami lefedi az adott élelmiszert fogyasztók 97,5%-át, de nem ad információt az expozíció eloszlására. A különböző kémiai szennyező anyagok, növényvédőszer-maradékok pontosabb expozícióbecslésre ezért egyre elterjedtebben a probabilistikus eljárásokat alkalmazzák [11], [12], [13], [14], [15]. Az eljárás előnye az, hogy meghatározott fogyasztói kör expozíciójának eloszlása is becsülhető, figyelembe véve a különböző személyek közti és az egyének napi fogyasztásai közti eltéréseket, valamint a szennyezőanyagok előfordulásának természetes változatosságát (variabilitását).

Az akut expozícióbecslésre kidolgozott probabilistikus módszer [16] lényege röviden az alábbiakban foglalható össze: Első lépésben a fogyasztási adatbázisból véletlenszerűen egy személy egy fogyasztási napját kell kiválasztani (a személy testtömege ismert). Ezen a napon a személy minden egyes élelmiszer fogyasztását szorozni kell egy, az adott élelmiszerre vonatkozó, véletlenszerűen kiválasztott szermadarék értékkel. A szermadarék érték kiválasztása egy jól megválasztott parametrikus függvénnyel leírt eloszlásból is történhet, ami a szermadarékok becsült eloszlását hivatott reprezentálni. A különböző élelmiszerkből számított szermadarék beviteléket ezután összeadják és a kapott értéket a személy testtömegével elosztják. A folyamatot ezután újabb személyek napi fogyasztásaival sokszor megismétlik, ezáltal egy olyan gyakorisági eloszlás keletkezik, mely tükrözi a fogyasztási és szermadarék szintek lehetséges kombinációit. A módszer finomítható a szermadarékok és az egyedi terméktömegek variabilitásának figyelembe vételével (**1. ábra**).

Egy fogyasztási napon az almafogyasztásból származó rövid távú kaptán bevitelét az alábbi eljárással számítottuk [17]:

$$ESTI_{nk} = 1/bw_n \times ((R_k \cdot v_{i1} \cdot m_1) + (R_k \cdot v_{i2} \cdot m_2) + \dots + (R_k \cdot v_{il} \cdot m_l)) \dots (2)$$

ahol n a fogyasztási napot jelöli, melyre a konkrét számítás történt;

R_k a K elemű alma kompozit minta átlagos szermadarék tartalma, ami a monitoring vizsgálatokból származik;

v_i véletlenszerűen kiválasztott egyedi variabilitási faktor, mely az adott almában előforduló szermadarék viszonyát fejezi ki a vizsgált minta átlagos szermadarék koncentrációjához viszonyítva;

m_i a fogyasztott alma egyedi tömege.

Refining customer exposure due to pesticide residues – Part 1

Andrea Zentai¹, Kata Kerekes², István Szabó¹, Árpád Ambrus³

1. Summary

The targeted use patterns of pesticides are evaluated, in relation to the safety of consumers based on the results of supervised trials performed before registration. The dietary intake of the relevant residues is calculated with the so called deterministic method providing only a point estimate.

Customer exposure can be determined more realistically and in a more refined way based on the results of monitoring programmes performed following practical application of the pesticides, especially by using probabilistic calculation procedures gaining ground gradually in practical applications. In addition to consumption data of the crops treated, for crops of medium size, their individual weight distribution and the variability factor expressing the relationship of pesticide residues in the individual units and the average residues in the samples are required for calculations performed by both methods. For the latter two parameters, only limited data are available from a few countries.

To refine the methodology of probabilistic exposure assessment, we determined the individual weight distributions of nearly 50 fruits and vegetables available in Hungary, and the variability of pesticide residues in crop units, based on data from our international research programs.

In the first part of our work, basic principles of the deterministic and probabilistic procedures, the individual weight distributions of the crops, and their characteristic properties are described.

2. Introduction

The use of pesticides is unavoidable in order to be able to provide crops of adequate quality and quantity to the ever-growing population of our Earth.

Based on widespread preliminary testing prior to strict authorization procedures [1], [2], [3], [4], [5], pesticide residues that remain in the crops under recommended use conditions do not present a health risk. Results of a large number of monitoring analyses following the use of pesticides confirm that their residues are not the biggest food safety problem we face today. The report of the European Food Safety Authority (EFSA) about the 2013 monitoring results performed in 27 countries with reporting obligations [6] indicates that 54.6% of the 80967 samples analyzed for 685 different pesticide residues did not contain pesticide residues in detectable amounts. The frequency of samples containing pesticide residues in amounts exceeding permitted maximum residue limits was only a few percent, while the rate of positive samples with pesticide residues exceeding the health threshold limit values was even lower. Despite these results, pesticide residues are considered the main food safety threat by the population of many countries. For example, according to a 2010 Eurobarometer survey, 84% of the Hungarian population found the presence of pesticide residues in foods very alarming [7].

Short-term acute exposure of consumers and chronic exposure during the entire human lifetime are estimated by a

deterministic method on the international level. Maximum expected pesticide residue concentrations in the treated crops under recommended use conditions serve as a basis for the estimations. Estimated values are compared to the acute reference dose (ARfD) and the acceptable daily intake (ADI) value concerning the entire human lifespan. The procedures applied by the JMPR expert committee of FAO/WHO [8] and the EFSA [9] are essentially the same, and both provide adequate safety for consumer protection.

Weather conditions and cultivation techniques of pesticide usage in practice are expected to be different from those of the experiments performed before authorization. For this reason it is necessary to determine the pesticide residue exposure of consumers as accurately as possible, by taking into consideration the results of the monitoring studies, as well as national consumption data.

When determining acute exposure, it should be taken into account that the pesticide residue content of individual crop units coming from the same growing area varies widely, and sometimes even hundredfold differences can be found [10]. There are significant differences in the individual weights of the crops also. So, on the same day, one can consume foods and vegetables of different sizes and different pesticide residues contents, which should be taken into consideration when calculating exposure.

Based on the above, acute exposure from crops of medium size (estimated short-term intake: ESTI) is calculated using the following simplified formula:

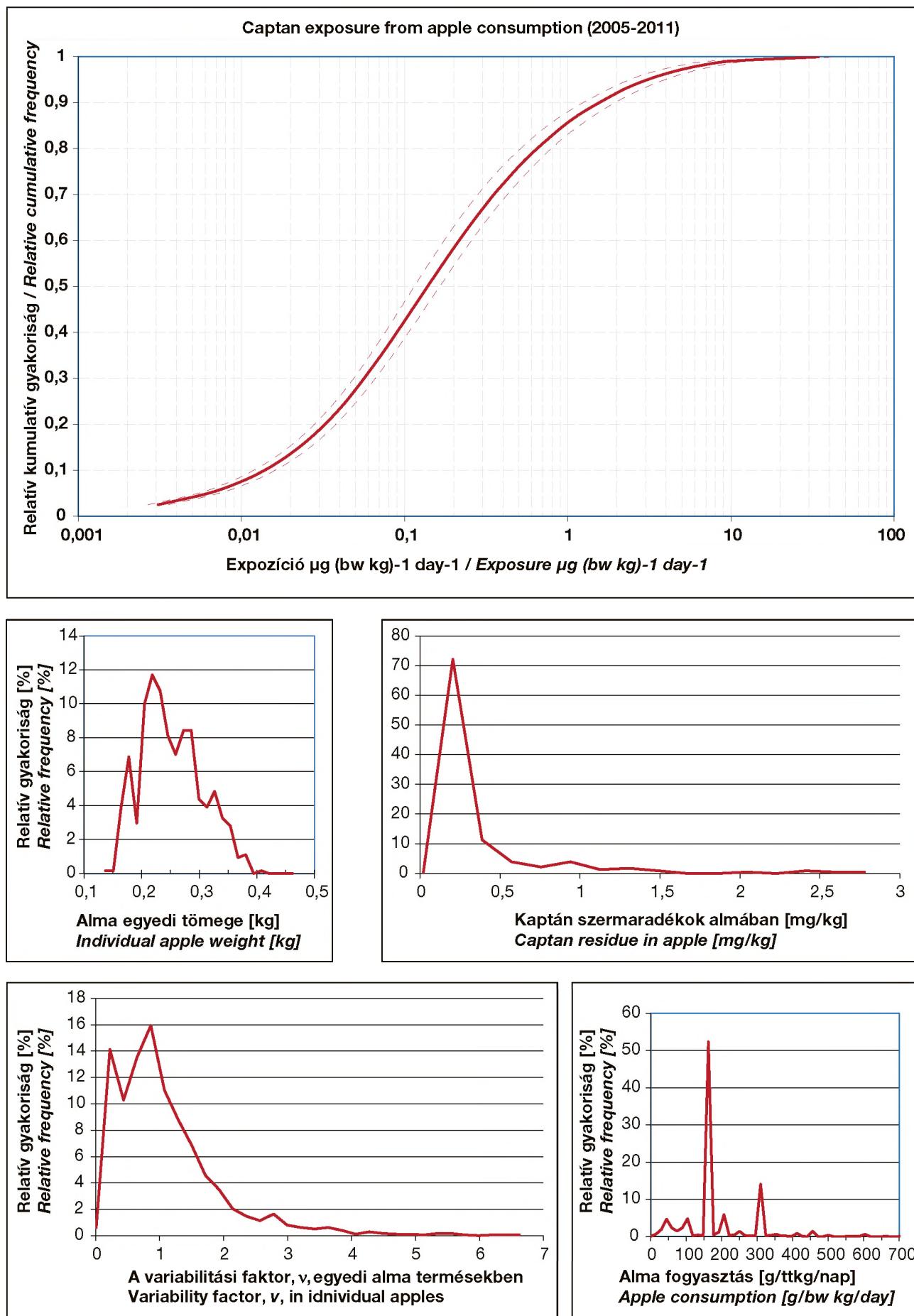
$$ESTI = \frac{U_e \times HR \times v + (LP - U_e) \times HR}{ttkg} \quad (1)$$

where U_e is the weight of the edible fraction of the crop consumed, HR is the maximum pesticide residue concentration detected in the pesticide experiment; v is the so-called variability factor, which is the ratio of the 97.5th percentile concentration measured in the individual crop units to the average pesticide residue content of the lot, represented by the average concentration of residues in composite samples; LP is the 97.5th percentile of the consumed quantity of the given food over 24 hours; and $ttkg$ is the body weight of the consumer in kg.

Models of FAO/WHO and EFSA can be used for calculating consumer exposure by entering the results of the appropriate national monitoring studies and national consumption data (see Equation (1)).

Equation (1) gives an accurate estimation of consumer exposure, covering 97.5% of the people consuming the given food, but provides no information about the distribution of the exposure. Therefore, for a more accurate estimation of exposure to different chemical contaminants and pesticide residues, probabilistic procedures are applied increasingly often [11], [12], [13], [14], [15]. The advantage of the method is that the distribution of the exposure of a specific consumer group can also be estimated, taking into consideration differences between individuals and between daily consumptions of the same individual, and also the natural variability of the occurrence of contaminants.

The probabilistic method developed for the estimation of acute exposure [16] can be briefly summarized as follows: In the first step, a consumption day of a single person is selected randomly from the consumption database (the body weight of the person is known). On this day, each

1. ábra. A probabilisztikus expozióbecslés alapadatai és eredménye a magyarországi alma fogyasztás és annak kaptán szermadarék-tartalma alapján

Figure 1 Basic data for probabilistic exposure estimation, and its results based on Hungarian apple consumption and the captan residue content of apples

of food consumption of the person has to be multiplied by a randomly selected pesticide residue value present in the given food. The pesticide residue values can also be selected from a distribution described by a well-chosen parametric function and intended to represent the expected pesticide residue distribution. Pesticide residue intakes calculated from the different foods are then added up, and the value obtained is then divided by the body weight of the person. The procedure is repeated many times with the daily consumptions of other persons, and so a frequency distribution is produced, representing the possible combinations of consumption and pesticide residue levels. The method can be refined by taking into consideration the variabilities of the pesticide residues and the individual crop weights (**Figure 1**).

Short-term captan intake from apple consumption on a given consumption day was calculated by the following procedure [17]:

$$\text{ESTI}_{nk} = 1/bw_n \times ((R_k * v_{i1} * m_i) + (R_k * v_{i2} * m_2) + \dots + (R_k * v_{il} * m_l)) \dots \quad (2)$$

where n is the consumption day for which the actual calculation was performed;

R_k is the average pesticide residue content of a composite apple sample of K elements, coming from the monitoring studies;

v_i is a randomly selected unique variability factor, expressing the ratio of the pesticide residue in the given apple to the average pesticide residue concentration of the sample analyzed;

m_i is the individual weight of the apple consumed.

The members of the equation indicate the pesticide residue content of the apple (apples) consumed by the consumer. The series continues until the total weight of the apples consumed becomes equal to the daily apple consumption of the given person ($f_n = \sum m_i$). m_i can be a fraction of a whole apple. (For example, a baby may not eat the entire amount of apple sauce made of a whole apple.)

Variabilities of pesticide residues were determined by Ambros et al. from the pesticide residue distributions measured in almost 20000 individual crops. Results showed that the distribution of pesticide residues in individual crops can be approximately described by a log-normal distribution with a relative standard deviation of 0.8 [18], [19].

There are very limited data available about the individual weight distributions of fruits and vegetables. Considering that knowledge of the weight distribution is necessary for refining the probabilistic exposure estimation, and also for the comparison to large consumption portions in the ESTI equations (see Equation (1), measurements that fill a gap were performed. The weights of close to 50 fruits and vegetables, sometimes several hundred pieces each, were measured on digital scales in the warehouses of various retail chains, representing available varieties and qualities nearly proportionally. Domestic measurement results were complemented by individual weight data obtained in a series of international experiments [18]. Considering that a significant portion of fruits and vegetables that are marketed in Hungary come from imports, combination of data coming from different sources will not distort the database. To promote widespread utilization, the results are shown below.

3. Results

Descriptive statistical parameters of the weight distributions of the individual crops are given in **Table 1**. Weights of the individual crops are listed in **Tables 2-5**. The relative differences in weight of the individual crops vary widely (0.3-9.8), indicating clearly the differences depending on crop variety and stage of development (certain vegetables are also marketed before they reach their fully developed stage) (**Figure 2**).

The weight distribution of different varieties of bell peppers, that have almost identical appearances when ripe, is relatively even (**Figure 3**), clearly indicated by its relative standard deviation of 0.12-0.14 (**Table 1**), unlike that of green peppers distributed in a wide selection of varieties and stages of development ($CV=0.47$).

The wide range of weight distribution of carrots and potatoes (**Figure 4**), representing root and tuber vegetables, indicates that there are crops of different varieties and stages of development that are sold.

Similar trends can be observed in the weight distributions of fruits (**Figures 5, 6 and 7**).

4. Conclusions

Based on available data on the captan content (271) and daily consumption (4720) of apples applying various probabilistic approaches we founded [17] that the estimated exposure was increased for the top 5% of consumers when the individual weights and pesticide residue variability had been considered. Therefore, it is warranted to determine As the acute exposure should be calculated at least for 99% of consumers with $\geq 99\%$ probability, the refined probabilistic calculation methods should be applied if a sufficient number of data is available, taking into account the unit weight distribution and pesticide residue variability..

Figures 2-7 clearly show that, for the majority of crops studied, the relative frequency distribution of weights is a combination of several distributions with different averages and standard deviations, and can only be approximated with a parametric function, with a very large error.

The similar relative standard deviations of onions (0.40), parsley (0.46) and potatoes (0.51) indicate almost identical weight distributions, despite their relatively wide range of individual weights (46-137 g, **Table 1**). The similarity of their distributions allows for the modelling of the weight distribution of other root vegetables, instead of fitting a parametric function, in cases where their average weights are known, for example from FAO/WHO or EFSA models [8], [9].

5. Acknowledgement

The authors would like to thank the executives of Auchan, METRO, Spar and Tesco for allowing the measurement of the individual weights of the products distributed, and to Mónika Benga, Barbara Bódi, Veronika Gál, István Ficzere, András Hámós and Judit Sali for their involvement in carrying out the measurements.

6. Tables

Find the tables from the page 691!

Az egyenlet tagjai a fogyasztó által elfogyasztott alma (almák) szermaradék tartalmát jelzik. A sor mindenkorábban folytatódik, amíg az elfogyasztott almák tömege nem lesz egyenlő az adott személy napi almafogyasztásával ($f_n = Sm$). Az m_L egység egy egész alma törtrésze is lehet. (Pl. egy csecsemő esetleg nem eszik meg egy egész almából készített almapépet.)

A szermaradékok variabilitását közel 20000 egyedi terményben mért szermaradék eloszlásából Ambrus és munkatársai határozták meg. Az eredmények azt mutatták, hogy a szermaradékok eloszlása egyedi terményekben jó közelítéssel 0,8-as relatív standard deviációjú log-normál eloszlással írható le [18], [19].

A zöldségek és gyümölcsök egyedi tömegének eloszlására igen kevés adat állt rendelkezésre. Tekintve, hogy a tömegeloszlás ismerete szükséges a probabilisztikus expozícióbecslés pontosításához, illetve az ESTI egyenletekben – lásd: (1) egyenlet – a nagy fogyasztási adaggal való összehasonlításhoz, hiánypótoló méréseket végeztünk. Közel 50 gyümölcs és zöldség, esetenként több száz darabjának tömegét mértük le digitális mérlegen, különböző kereskedelmi láncok raktáraiban a rendelkezésre álló fajtákat és minőségeket közel arányosan reprezentálva. A hazai mérési eredményeket kiegészítettük egy nemzetközi kísérletsorozatban kapott egyedi tömeg adatokkal [18]. Tekintve, hogy a Magyarországon forgalomba kerülő zöldségek és gyümölcsök egy jelentős hányada importból származik, a különböző forrásból szár-

mazó adatok kombinálása nem torzítja az adatbázist. Az eredményeket a széleskörű hasznosíthatóság elősegítésére alábbiakban ismertetjük.

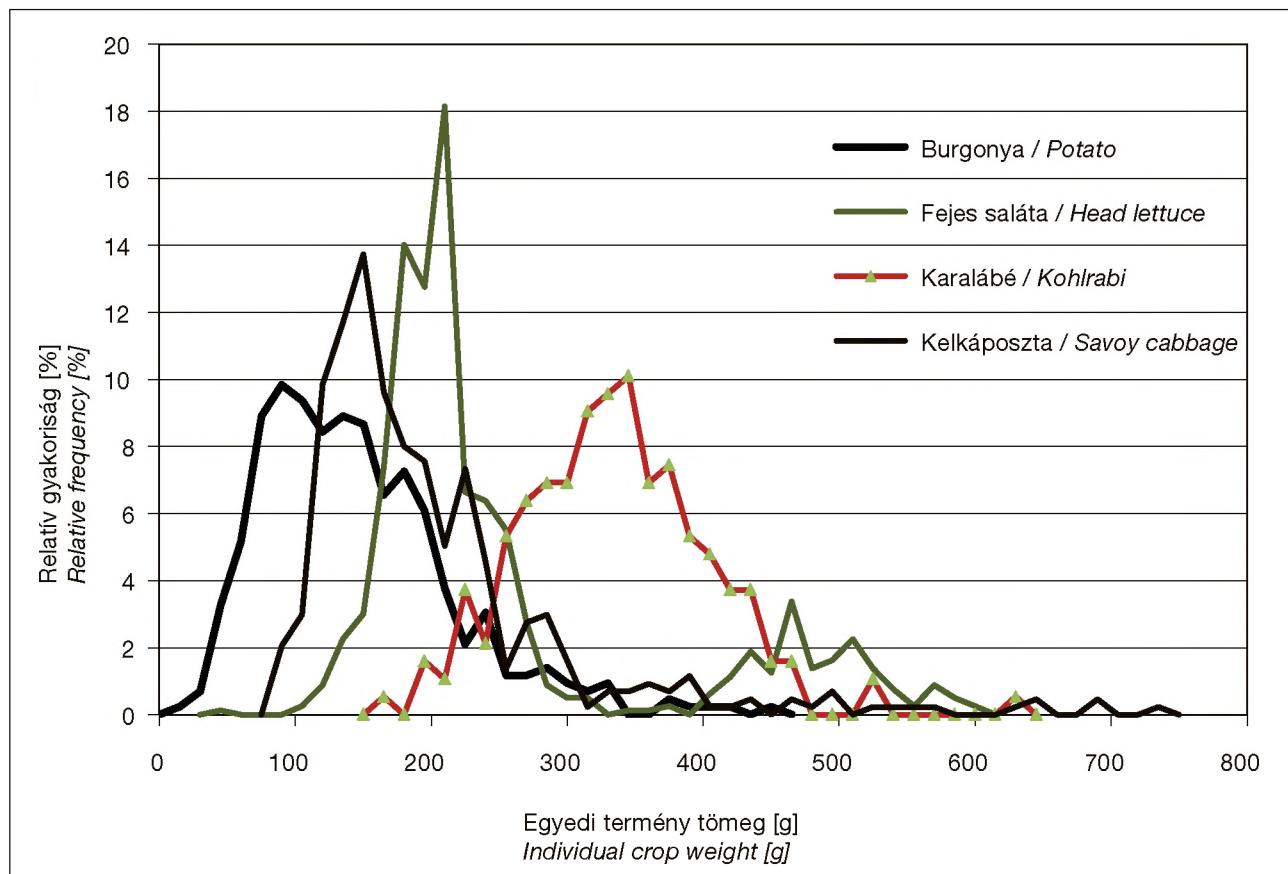
3. Eredmények

Az egyes termények egyedi tömegeloszlásának leíró statisztikai paramétereit az **1. táblázat** tartalmazza. Az egyedi termény tömegek a **2-5. táblázatokban** szerepelnek. Az egyes termények tömegének relatív különbsége igen tág határok között (0,3–9,8) változik, ami egyértelműen mutatja a termények fajtájától és fejlettségi fokától (bizonyos zöldségfélék a teljesen kifejlődött állapot előtt is piacra kerülnek) függő különbségeket (**2. ábra**).

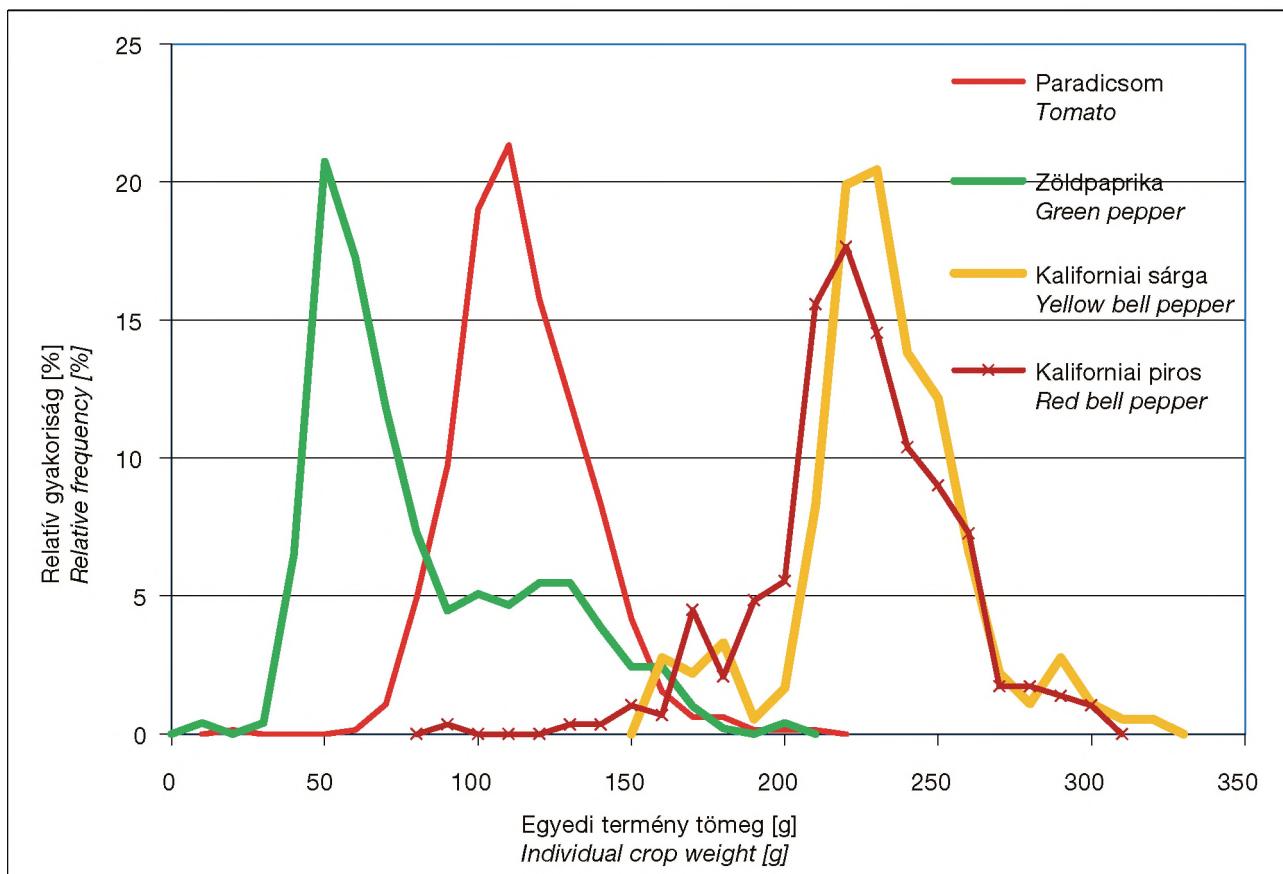
A különböző fajtájú, érett állapotban közel azonos megjelenésű, kaliforniai paprikák tömegeloszlása viszonylag egyenletes (**3. ábra**), amit 0,12–0,14-es relatív sztenderd deviációja (**1. táblázat**) is egyértelműen jelez, szemben a széles fajtaválasztékkal és különböző fejlettségű állapotban forgalomba kerülő zöldpaprikával ($CV=0,47$).

A gyökér és gumós zöldségeket képviselő sárgarépa és burgonya tömegeloszlásának széles tartománya (**4. ábra**) jelzi, hogy többféle fajtájú és fejlettségi fokú termény kerül forgalomba.

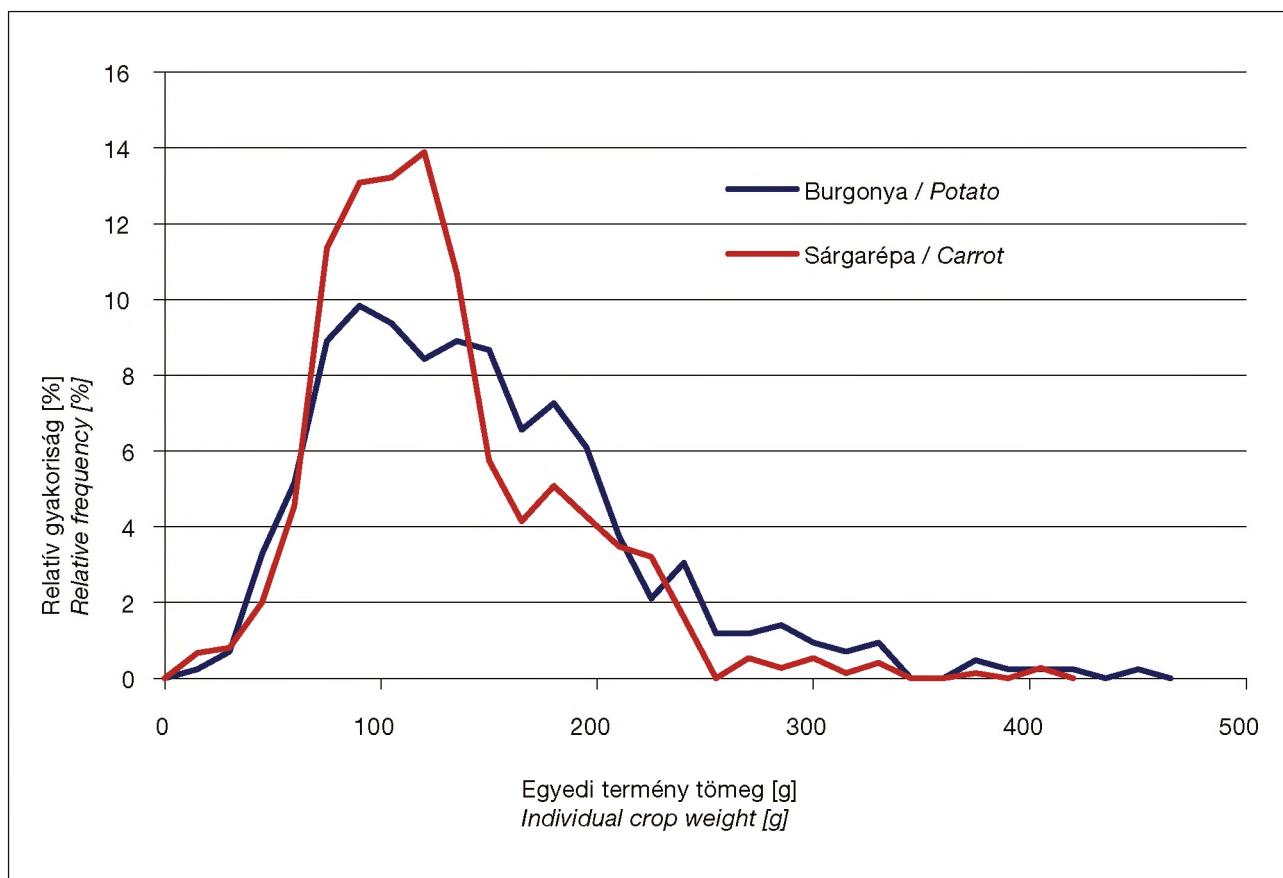
A gyümölcsök tömegeloszlásában hasonló tendenciák figyelhetők meg (**5., 6. és 7. ábra**).

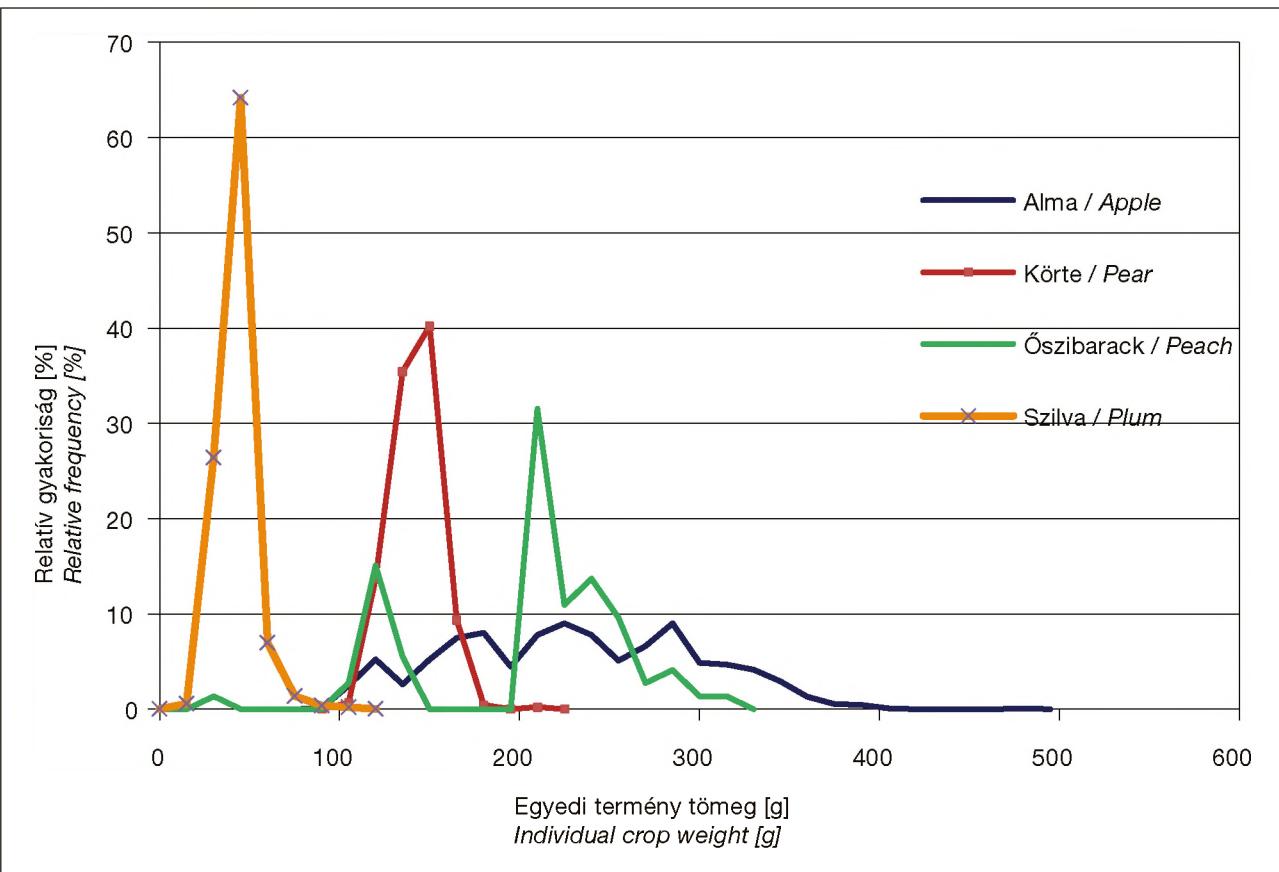
2. ábra. Burgonya, fejes saláta, karalábé és kelkáposzta egyedi tömegének eloszlása.
Figure 2 Individual weight distribution of potatoes, lettuce, kohlrabi and Savoy cabbage.

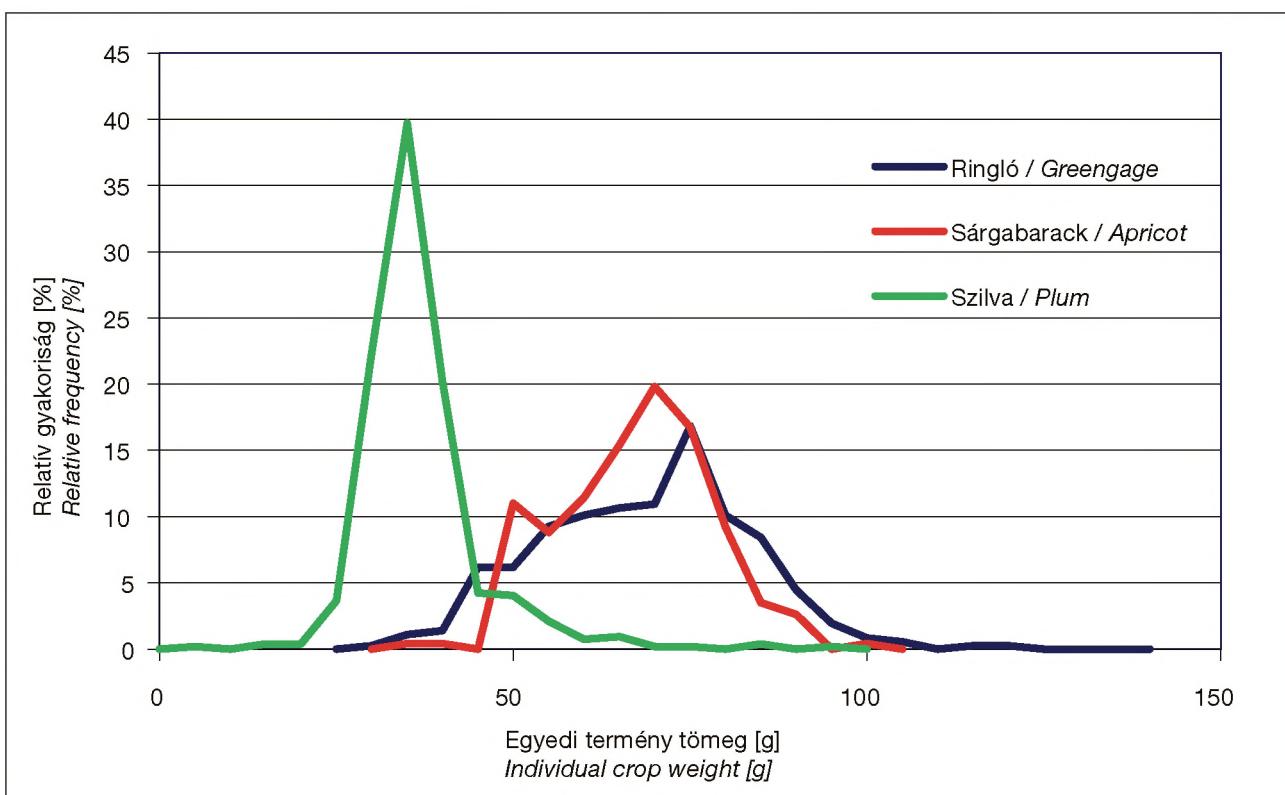
3. ábra. Paradicsom, zöld és kaliforniai paprika egyedi tömegének eloszlása.
Figure 3 Individual weight distribution of tomatoes, green and bell peppers.

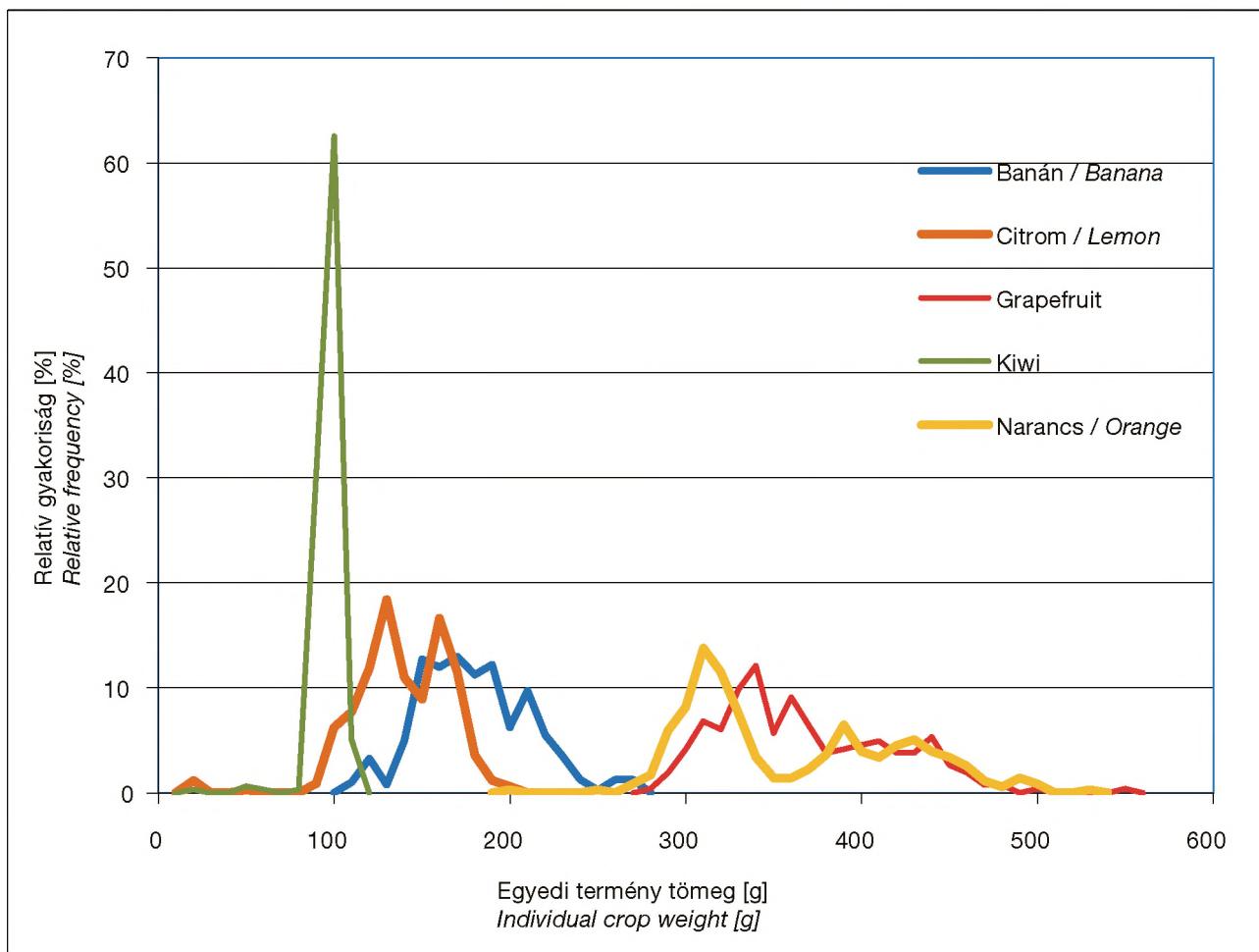
4. ábra. A burgonya és ságarépa egyedi tömegének eloszlása.
Figure 4 Individual weight distribution of potatoes and carrots.

5. ábra. Alma, körte, őszibarack, szilva egyedi tömegének eloszlása.
Figure 5 Individual weight distribution of apples, pears, peaches and plums.

6. ábra. Ringló, sárgabarack, szilva egyedi tömegének eloszlása.
Figure 6 Individual weight distribution of greengages, apricots and plums.

7. ábra Leggyakrabban fogyasztott déligyümölcsök egyedi tömegének eloszlása.
Figure 7 Individual weight distribution of the tropical fruits consumed most often.

4. Következtetések

Az almák kaptán szermadarék tartalmára (271) és az almák napi fogyasztására (4720) rendelkezésre álló adatok alapján különböző megközelítésekkel végzett probabilisztikus expozíció számításaink alapján megállapítottuk [17], hogy az egyedi tömegek és a szermadarék variabilitás figyelembevétele a becsült expozíció mértékét a fogyasztók felső 5%-nak esetében növelte. Ezért ha kellő számú adat áll rendelkezésre, az akut expozíciót indokolt legalább a fogyasztók 99% -ára nagy valószínűséggel ($\geq 99\%$) meghatározni a finomított probabilisztikus számítási eljárásokkal, amelyekhez a termények tömegeloszlásának és a szermadarék variabilitásának a figyelembe vétele is szükséges.

A 2-7 ábrákon jól látható, hogy a vizsgált termények zöménél a tömegek relatív gyakorisági eloszlása több különböző átlagú és szórású eloszlás keveréke és egy parametrikus függvénytel nem vagy csak igen nagyhibával lehetne közelíteni azokat.

A vöröshagyma (0,40) sárgarépa (0,45), petrezselyem gyökér (0,46) és burgonya (0,51) hasonló relatív sztenderd deviációja közel azonos tömegeloszlást jelez a viszonylag tág 46-137 g-os átlagos egyedi tömegeik ellenére (1. táblázat). Az eloszlásuk hasonlósága lehetőséget ad arra, hogy, a parametrikus függvény illesztése helyett, egyéb gyökérzőldségek tömegeloszlását modellezzük olyan esetekben, amikor az átlagos tömegüket például a FAO/WHO vagy az EFSA modelljeiből ismerjük [8], [9].

5. Köszönetnyilvánítás

A szerzők megköszönik az Auchan, METRO, Spar és Tesco vezetőinek, hogy lehetővé tették a forgalmazott termékek egyedi tömegének mérést, valamint Benga Mónika, Bódi Barbara, Gál Veronika, Ficzere István, Hámós András és Sali Judit közreműködését a mérések elvégzésében.

6. Táblázatok

A táblázatokat lásd a 691. oldaltól!

A kép illusztráció / The picture is illustration

1. Táblázat. Az egyedi termények tömegének leíró statisztikai paraméterei
Table 1 Descriptive statistical parameters of individual crop weights

Termények megnevezése <i>Crop</i>	Elemek száma <i>Number of elements</i>	Individual crop weight [g]							Relatív különbség <i>Relative difference</i>
		Maximum <i>Maxi-mum</i>	P 0.975	Átlag <i>Aver-age</i>	Median	P 0.025	Minimum	RSD	
Alma <i>Apple</i>	922	475	345	222	220	105	87	0.30	1.7
Avokádó <i>Avocado</i>	191	353	344	225	213	184	100	0.20	1.1
Banán <i>Banana</i>	401	261	242	175	170	112	106	0.18	0.9
Burgonya <i>Potato</i>	427	437	311	137	128	40	14	0.51	3.1
Cékla <i>Beetroot</i>	214	623	419	209	191	121	110	0.36	2.5
Citrom <i>Lemon</i>	337	198	175	134	132	92	11	0.20	1.4
Cukkini <i>Zucchini</i>	437	525	381	175	153	70	44	0.49	2.8
Csiperkegomba <i>Champignon</i>	831	194	104	46	43	20	12	0.42	3.9
Fejes saláta <i>Head lettuce</i>	799	597	472	246	202	129	44	0.46	2.2
Grapefruit <i>Grapefruit</i>	264	547	459	361	353	289	44	0.15	1.4
Gyömbér <i>Ginger</i>	61	602	414	175	148	61	26	0.60	3.3
Jégsaláta <i>Iceberg lettuce</i>	28	621	604	456	441	332	332	0.17	0.6
Kaliforniai piros paprika <i>Red bell pepper</i>	289	298	278	218	218	159	86	0.14	1.0
Kaliforniai sárga paprika <i>Yellow bell pepper</i>	181	328	286	227	225	162	151	0.12	0.8
Karalábé <i>Kohlrabi</i>	188	626	453	327	324	202	155	0.21	1.4
Karfiol <i>Cauliflower</i>	48	951	942	740	750	560	38	0.19	1.2
Kelkáposzta, leveles Savoy cabbage, leafy	437	722	707	194	166	94	78	0.51	3.3
Kígyóborka <i>Slicing cucumber</i>	257	514	466	351	361	221	152	0.18	1.0
Kiwi <i>Kiwi</i>	315	104	101	92	93	81	11	0.09	1.0
Kókusz <i>Coconut</i>	163	653	582	456	475	59	44	0.23	1.3
Körte <i>Pear</i>	460	1473	157	140	135	111	96	0.58	9.8
Laskagomba <i>Oyster mushroom</i>	32	743	731	257	180	85	85	0.69	2.6
Mandarin <i>Mandarin</i>	189	157	144	89	86	80	42	0.17	1.3
Mangó <i>Mango</i>	620	550	445	304	319	133	103	0.28	1.5

Termények megnevezése <i>Crop</i>	Elemek száma <i>Number of elements</i>	Individual crop weight [g]							Relatív különbség <i>Relative difference</i>
		Maxi-mum <i>Maximum</i>	P 0.975	Átlag Aver-age	Median	P 0.025	Mini-mum	RSD	
Narancs <i>Orange</i>	356	557	484	355	328	277	96	0.18	1.3
Nektarin <i>Nectarine</i>	313	316	180	139	143	94	11	0.21	2.2
Őszibarack <i>Peach</i>	73	301	284	197	208	102	17	0.29	1.4
Padlizsán <i>Eggplant</i>	277	547	503	315	322	175	153	0.30	1.3
Paradicsom <i>Tomato</i>	647	206	155	109	107	73	15	0.19	1.7
Patisszon <i>Pattypan squash</i>	26	1270	1184	770	731	593	583	0.22	0.9
Petrezselyemgyökér <i>Parsley root</i>	377	140	94	46	42	12	0	0.46	3.0
Póréhagyma <i>Leek</i>	91	366	287	210	211	136	15	0.23	1.7
Rebarbara <i>Rhubarb</i>	8	79	77	59	64	33	31	0.26	0.8
Retek <i>Radish</i>	40	188	185	132	129	15	15	0.28	1.3
Ringlószilva <i>Greengage</i>	356	117	93	66	67	40	27	0.22	1.4
Sárgabarack <i>Apricot</i>	227	96	86	65	66	47	33	0.17	1.0
Sárgarépa <i>Carrot</i>	712	404	183	99	96	40	11	0.5	4.0
Szilva <i>Plum</i>	519	91	55	34	33	24	4	0.24	2.5
Szőlő <i>Grape</i>	717	1291	1106	308	265	50	19	0.67	4.1
Téli fejes káposzta <i>Winter cabbage</i>	24	1218	1203	1002	1008	775	759	0.13	0.5
Uborka <i>Cucumber</i>	1028	751	349	194	189	32	19	0.70	3.8
Vöröshagyma <i>Onion</i>	440	337	245	129	120	51	11	0.40	2.5
Zeller <i>Celery</i>	78	722	653	374	355	245	234	0.27	1.3
Zöldhagyma <i>Green onion</i>	276	139	72	33	30	14	5	0.46	4.0
Zöldpaprika <i>Green pepper</i>	492	199	152	76	64	34	5	0.47	2.5
TV-paprika <i>Sweet pepper</i>	190	154	114	83	84	47	2	0.22	1.8
Vilmoskörte <i>Williams pear</i>	45	155	145	128	127	114	112	0.08	0.3

Alma Apple			Banán Ba-nana	Körte Pear		Mangó Mango		Narancs Or- ange	Nek-tarin Nec- tarine	Ring- lószil- va Green- gage	Sár-gaba- rak Aprí- cot	Szilva Plum	Szőlő Grape		
208	170		168	138		369	200	307	164	67	64	36		440	278
235	170		168	141		382	291	305	164	79	73	40		513	366
199	170		168	158		399	256	297	160	64	60	37		653	683
237	157		168	147		398	283	266	171	49	70	31		552	202
230	164		115	131		380	384	332	164	74	68	33		344	571
203	165		115	144		410	326	296	146	53	78	27		815	308
214	165		115	140		374	250	322	161	67	67	36		663	315
200	171		115	132		361	321	326	171	68	65	35		482	373
193	161		115	108		382	337	312	158	61	74	32		487	203
204	159		115	129		404	317	326	158	68	68	37		481	370
235	166		170	134		372	343	336	153	65	63	33		401	134
203	163		170	124		405	329	300	175	72	65	34		931	158
198	167		170	112		388	352	330	159	67	56	28		336	262
212	167		170	129		355	302	292	162	72	67	31		422	161
195	159		170	114		373	550	309	161	79	63	31		345	174
220	165		170	125		392	289	321	164	77	74	27		598	163
195	160		170	140		378	342	308	167	40	69	33		633	173
217	170		203	130		390	268	293	169	96	71	34		892	121
202	171		203	96		410	291	380	159	90	71	31		420	135
206	162		203	103		392	224	459	159	61	78	30		276	198
212	165		203	132		395	345	437	155	72	71	34		791	114
212	168		203	130		366	300	345	161	71	80	36		982	145
205	168		203	139		391	203	411	170	48	96	31		442	193
237	165		205	127		376	275	406	154	58	81	35		359	130
203	161		205	113		380	313	366	153	85	73	36		357	113
210	163		205	119		387	259	404	164	74	71	26		470	345
210	160		205	139		392	311	440	154	48	78	34		506	189
210	159		205	113		372	379	451	169	79	82	29		606	133
226	160		183	136		334	196	421	171	65	56	37		788	190
319	157		183	125		275	255	441	178	70	70	30		684	190
249	171		183	142		247	301	389	178	54	72	36		655	197
314	168		183	122		286	300	427	175	83	71	30		242	134
316	168		183	117		248	284	387	153	81	68	34		860	176
336	170		212	141		278	356	371	175	74	67	29		665	151
343	169		212	127		321	341	437	162	48	73	26		1264	72
320	167		212	130		279	385	418	158	78	86	34		324	289
298	171		212	143		304	364	403	172	45	78	27		272	272
282	169		185	141		297	397	491	175	74	68	39		909	158
362	168		185	137		304	410	357	161	82	79	24		510	176
333	164		185	132		345	253	500	157	63	37	26		331	160
305	167		185	125		403	338	408	164	75	87	34		394	203
273	171		185	115		298	123	388	171	85		12		770	230
305	167		211	115		287	207	382	126	54		27		459	252
317	159		211	141		345	215	427	163	67		35		437	233
340	171		211	115		325	130	437	178	78		37		508	141
354	161		211	120		335	181	439	157	50		36		216	133
318	165		211	145		334	157	394	162	57		40		632	1116

Alma Apple			Banán Banana	Körte Pear		Mangó Mango		Narancs Orange	Nektarin Nectarine	Ringíoszil-va Green-gage	Sárgabára- kár Ápri- cot	Szilva Plum		Szőlő Grape	
332	163		189	123		352	180	484	146	49		37		515	296
274	172		189	133		298		466	161	72		31		250	159
327	149		189	123		312		396	144	60		33		489	242
297	165		189	105		421	172	377	167	69		27		636	206
311	168		155	139		365	153	410	163	87		36		50	281
322	166		155	142		302	200	557	136	70		35		138	92
312	167		155	129		298	185	433	128	42		35		129	162
297	300		155	115		312	140	428	123	88		32		200	232
342	275		156	124		356	166	428	140	70		37		92	100
285	279		156	137		289	129	488	152	82		33		109	209
302	287		156	115		357	177	466	177	72		34		274	196
395	289		156	131		365	208	380	145	54		28		96	196
311	306		147	140		412		377	126	62		31		187	198
264	302		147	145		452	131	399	131	52		31		190	173
292	292		147	119		275	173	417	137	58		27		220	168
331	282		147	127		345	163	403	122	79		33		104	304
311	273		147	138		326	198	417	130	77		34		90	293
336	309		147	126		345	136	393	128	55		31		90	122
320	314		144	112		402		386	164	59		30		86	266
376	258		144	140		319	156	380	145	59		34		93	255
374	284		144	117		281	216	467	131	42		36		97	195
328	293		144	111		312	156	429	156	69		31		34	249
328	289		144	119		368	182	383	161	53		35		52	243
346	307		144	117		401	164	427	152	93		26		102	182
347	316		144	134		318	202	426	170	76		34		147	316
373	138		144	143		329	173	415	170	73		29		75	342
313	111		147	120		348	188	485	135	65		37		89	357
279	176		147	115		412	166	380	158	61		30		83	296
279	139		147	121		453	169	427	164	46		36		223	262
137	121		147	146		389		488	170	76		30		159	154
279	111		139	114		374	217	389	167	45		4		65	330
311	144		139	117		327	147	408	174	45		29		146	261
339	172		139	130		398	160	494	181	70		26		113	287
305	128		139	120		423	187	398	154	88		34		305	259
323	127		141	143		295	192	449	144	57		27		96	316
322	120		141	111		276	189	455	159	77		39		114	187
279	122		141	131		357	179	372	182	81		24		203	242
333	106		141	138		329		384	175	58		26		219	189
233	147		141	125		418	203	368	154	63		34		100	214
330	147		166	114		358	171	528	156	77		31		102	148
335	132		166	104		325	187	390	178	84		28		88	129
301	158		166	127		340	193	385	165	73		26		110	242
318	110		166	127		387	183	433	154	74		36		49	159
279	125		185	114		412	157	421	164	40		38		60	176
339	133		185	108		378		440	154	48		39		107	181
283	94		185	125		329	207	412	150	66		25		141	207
279	189		185	122		398	162	364	158	77		30		74	179

Alma Apple			Banán Ba-nana	Körte Pear		Mangó Mango		Narancs Or- ange	Nek-tarin Nec- tarine	Ring- lószil- va Green- gage	Sár-gaba- rakk Apri- cot	Szilva Plum		Szőlő Grape	
261	175		185	125		385		398	172	70		34		133	180
333	141		185	119		403	190	434	177	64		35		155	203
321	102		142	127		325	198	407	160	58		36		111	188
299	119		142	148		364	186	382	163	79		31		98	245
305	189		142	114		394	110	460	163	67		28		52	130
340	114		142	150		396		394	172	75		41		50	170
311	111		142	124		354	146	420	180	65		29		37	196
314	116		142	120		389		422	173	42		22		60	129
317	127		142	128		351		440	161	71		34		78	283
319	133		168	123		387		413	167	65		32		59	183
376	117		168	138		293		420	163	84		28		75	150
351	145		168	137		297		468	167	52		25		227	185
326	123		168	130		368		422	179	79		24		101	210
314	112		168	131		269		418	169	74		30		205	92
316	112		168	120		398		409	171	77		29		169	182
341	106		111	126		354		428	179	72		37		74	163
347	100		111	124		402		442	159	75		38		119	211
345	114		111	143		367		450	166	57		36		71	238
259	176		111	136		358		398	162	65		38		198	221
343	141		111	128		358		442	184	57		29		60	164
323	133		111	134		347		370	169	77		29		127	179
339	117		137	145		364		442	170	60		34		76	165
324	104		137	109		369		395	179	73		29		276	324
357	139		137	134		271		357	126	68		35		41	321
289	107		137	119		325		390	158	32		28		77	293
253	113		137	121		385		412	167	60		32		34	169
281	117		133	140		384		409	161	61		27		128	276
258	155		189	137		234		450	154	78		33		151	170
259	136		218	125		298		418	170	69		40		46	243
295	116		189	134		328		383	162	49		30		60	145
273	102		194	134		397		387	166	63		33		202	267
259	119		209	126		297		402	164	61		50		131	204
260	116		222	127		323		411	167	82		26		99	188
256	114		167	132		402		458		73		36		46	181
374	102		227	130		381		413		75		31		294	150
349	91		198	142		299		375		68		37		55	202
282	110		187	143		381		450		63		23		136	
284	90		183	152		383		428		90		26		89	
256	101		174	134		338		375		78		28		67	
278	111		202	141		328		381		84		31		101	
266	144		182	120		285		427		45		25		119	
253	160		207	130		357		389		72		27		102	
351	107		207	140		387		363		37		37		91	
378	117		178	136		413		436		69		24		206	
341	107		155	140		389		451		66		26		90	
323	113		169	112		378		375		53		30		83	
268	102		160	114		315		441		43		31		123	

Alma Apple			Banán Banana	Körte Pear		Mangó Mango		Narancs Orange	Nektarin Nectarine	Ringíoszilva Green-gage	Sárgabára- kák Apri- icot	Szilva Plum		Szőlő Grape
253	118		169	117		379		382		47		33		136
351	107		183	117		352		408		58		29		145
378	123		194	122		371		384		67		27		102
341	98		195	132		409		383		71		31		143
323	105		191	119		357		428		71		40		176
268	115		146	122		455		435		73		27		52
253	101		157	111		312		382		60		27		97
291	147		208	131		103		447		57		33		162
270	120		214	136		108		418		44		39		127
330	101		209	126		127		432		71		91		71
475	145		207	149		132		417		50		35		121
270	138		194	140		133		487		68		30		49
360	147		180	113		134		433		54		35		157
343	145		170	127		137		399		72		39		88
297	114		242	118		140		436		54		22		28
319	143		196	117		141		285		60		29		78
303	122		206	127		144		376		63		34		198
306	111		225	140		145		423		63		35		60
270	155		196	155		145		377		80		23		200
294	120		227	133		148		446		74		34		123
269	103		171	113		150		438		54		39		91
303	141		168	125		152		400		77		30		50
268	146		158	110		154		363		78		30		58
283	150		150	113		155		408		80		31		49
308	209		134	110		156		453		41		34		67
298	105		112	134		157		478		82		34		98
302	128		121	138		157		369		73		38		119
290	143		148	124		158		478		80		28		179
287	131		141	138		162		457		90		27		58
283	123		149	134		165						30		100
287	127		168	140		173						29		222
320	109		199	126		174						32		158
289	101		205	120		176						38		120
277	166		206	125		177						32		226
298	120		172	139		177						32		177
271	124		192	125		177						38		187
304	142		216	126		177						37		240
265	109		176	115		178						32		165
260	124		172	124		178						29		327
306	139		173	115		178						37		81
287	93		176	143		180						36		129
265	118		164	155		183						29		257
161	87		168	125		184						33		186
284	97		129	122		185						34		501
275	113		135	119		187						32		223
303	179		140	126		192						39		87
253	119		153	124		193						30		142

Alma Apple			Banán Banana	Körte Pear		Mangó Mango	Narancs Orange	Nektarin Nectarine	Ringíoszilva Green-gage	Sárgabarack Apricot	Szilva Plum	Szőlő Grape	
261	118		159	126		195					32		171
279	115		156	123		196					32		133
253	134		141	125		197					31		152
289	117		135	129		198					40		112
275	145		138	119		202					34		165
261	111		133	113		203					38		310
272	124		134	130		205					31		126
264	143		172	132		207					31		210
270	99		189	136		213					38		537
281	99		152	144		214					31		225
253	159		168	135		214					35		177
276	98		174	132		225					35		128
278	157		210	113		226					33		88
253	109		191	123		227					27		133
271	128		216	129		237					38		86
287	154		190	124		247					33		222
264	126		212	123		260					33		225
267	184		215	125		268					32		286
277	119		224	125		274					32		151
260	140		190	132							35		116
261	138		174	112							28		304
285	110		221	123							27		53
270	92		219	149							35		87
269	104		199	124							27		464
281	323		189	122							30		347
258	305		228	132							31		255
262	299		187	130							35		43

3. Táblázat Gyümölcsök egyedi tömegei [g] (2)
Table 3 Individual crop weights [g] (2)

Avokádó <i>Avocado</i>	Citrom <i>Lemon</i>		Grapefruit <i>Grapefruit</i>		Kiwi <i>Kiwi</i>		Kókusz <i>Coconut</i>	Mandarin <i>Mandarin</i>	Őszibarack <i>Peach</i>	Vilmoskörte <i>Williams pear</i>
200	105	147	347	304	97	97	44	134	114	133
203	95	170	383	362	88	100	485	146	101	139
204	100	153	333	353	90	96	570	143	110	143
197	105	172	349	324	94	99	422	156	110	155
194	97	162	326	359	93	100	492	42	114	117
204	107	133	354	325	94	90	545	136	120	114
100	117	155	358	343	99	96	433	138	124	121
188	90	140	331	335	88	89	482	141	127	116
196	134	160	391	331	96	95	470	150	17	134
197	94	168	412	321	94	91	521	139	103	114
196	85	156	351	317	92	100	47	157	121	116
199	97	170	429	342	88	99	514	152	110	127
214	94	159	439	332	93	11	128	143	113	128
202	97	154	391	353	90	101	475	83	118	115
192	103	156	428	343	93	96	440	91	106	118
199	104	142	480	315	89	101	433	92	107	123
206	94	156	438	296	96	96	489	82	110	123
206	103	157	419	309	97	101	462	82	211	119
206	99	177	404	315	100	100	496	84	245	124
203	92	165	419	278	97	97	508	88	282	130
199	113	154	451	296	90	51	497	82	203	128
195	107	164	393	328	86	89	526	93	222	125
201	113	149	44	322	94	94	499	81	267	137
208	107	163	421	304	87	95	509	86	250	145
198	122	156	412	292	92	94	435	90	199	134
203	94	167	408	287	98	96	395	86	220	117
191	107	148	391	295	41	91	531	88	210	130
196	110	156	425	307	41	101	462	79	238	132
201	112	165	373	338	88	97	355	79	205	121
194	112	145	419	301	99	103	466	88	202	127
199	99	158	423	337	96	99	499	86	238	126
197	99	154	413	348	91	92	441	90	251	139
198	95	160	375	301	98	94	427	82	233	137
199	97	147	404	395	90	95	519	85	267	125
227	95	177	417	325	94	94	493	84	206	138
191	94	159	402	294	97	94	583	83	201	117
193	110	160	416	280	94	101	480	85	229	136
198	100	151	431	326	92	99	404	82	205	132
184	115	166	383	355	87	94	461	81	206	144
329	102	154	367	378	88	92	491	91	273	139
308	110	149	438	300	87	98	436	86	243	137
348	127	150	390	310	80	95	136	87	291	132
343	110	157	375	320	87	97	535	81	301	119
314	133	147	382	328	86	94	418	87	198	112
345	95	160	458	325	80	99	457	89	205	122
317	95	171	430	329	89	97	44	88	244	
335	105	160	441	338	90	93	502	86	201	

Avokádó Avocado	Citrom Lemon	Grapefruit Grapefruit		Kivi Kiwi		Kókusz Coconut	Mandarin Mandarin	Őszibarack Peach	Vilmoskörte Williams pear
335	92	162	441	320	89	100	478	85	206
323	112	175	287	326	90	95	427	87	210
331	97	158	387	327	90	93	452	82	218
346	119	170	457	296	89	98	433	89	210
305	107	161	382	313	90	92	422	90	210
314	126	154	433	337	90	98	548	84	129
350	99	143	466	306	90	97	370	82	229
313	144	152	547	297	89	99	473	87	237
314	144	172	430	282	88	95	554	88	207
327	86	159	393	311	89	83	426	86	245
332	120	167	434	347	89	93	459	84	217
309	100	156	405	282	94	99	478	83	202
353	104	158	406	337	88	95	543	82	248
314	103	160	431	329	86	99	510	82	274
338	114	162	491	354	81	99	456	91	211
305	104	163	440	338	88	94	616	80	203
328	131	146	398	318	90	91	475	84	208
337	118	149	365	342	90	97	492	80	203
332	129	139	388	371	84	92	476	87	218
223	123	162	365	303	83	97	497	81	239
256	40	198	388	302	86	90	473	84	197
274	110	163	460	325	84	89	375	80	211
224	114	156	468	335	86	97	498	77	226
229	127	160	389	335	91	95	455	82	235
225	107	171	420	325	80	100	439	82	229
225	126	155	383	349	81	97	490	84	203
220	129	163	423		86	93	533	84	
192	112	156	390		83	97	445	95	
218	129	165	367		83	93	518	92	
214	108	157	417		84	95	156	93	
217	123	151	418		86	98	489	93	
222	102	163	476		91	102	484	92	
257	113	155	353		87	97	157	86	
206	132	147	420		94	95	468	86	
200	117	153	376		85	94	550	89	
196	133	149	381		92	94	533	89	
201	126	144	359		91	94	516	90	
216	123	156	444		81	93	439	81	
200	130	168	437		87	98	446	88	
211	115	181	401		86	99	483	84	
191	117	155	434		95	90	427	80	
220	128	151	402		90	97	463	88	
214	12	162	377		84	100	56	86	
214	127	162	449		86	90	442	81	
184	128	160	373		87	94	471	83	
227	11	166	439		89	96	510	86	
194	138	156	404		82	95	454	88	
215	127	175	448		82	95	546	91	

Avokádó Avocado	Citrom Lemon	Grapefruit Grapefruit	Kivi Kiwi	Kókusz Coconut	Mandarin Mandarin	Ószibarack Peach	Vilmoskörte Williams pear
218	133	168	435	86	97	526	84
221	19	154	398	86	93	490	91
188	120	147	366	88	96	535	81
198	115	147	447	89	100	485	82
213	126	170	319	88	97	447	94
204	124	164	444	91	93	514	84
214	119	149	360	96	104	529	86
214	130	155	433	85	98	472	87
196	136	157	401	88	99	569	88
187	130	175	399	89	103	546	85
203	128	164	403	86	99	44	81
198	131	154	402	93	98	486	88
262	122	133	454	90	99	423	93
213	115	154	427	84	99	492	92
206	124	140	393	84	100	470	83
208	122	163	401	88	103	423	87
214	120	157	380	86	96	434	92
185	126	132	377	91	97	482	91
194	125	155	343	90	97	515	90
217	116	154	367	85	103	521	92
222	131	168	353	90	99	447	92
217	135	131	366	95	95	440	93
219	118	171	334	83	95	528	92
201	131	174	363	84	97	475	80
212	135	145	299	91	97	455	80
220	135	185	369	93	97	653	82
219	126	159	333	92	98	445	83
222	120	167	356	84	94	503	82
211	126	164	325	87	98	438	89
183	145	155	306	88		423	90
220	122	152	355	86		461	87
214	136	155	315	89		435	83
225	118	167	314	83		424	89
205	134	146	344	84		642	81
205	131	171	329	91		490	82
213	125	150	356	84		439	83
214	134	150	333	89		504	95
214	162	160	326	93		477	81
216	134	193	378	89		472	81
210	133	146	316	88		186	84
221	129	162	291	91		519	87
226	128	156	327	93		517	81
226	121	116	358	86		388	92
205	123	125	325	85		503	93
210	121	147	341	89		182	89
210	126	186	353	87		432	87
204	120	160	336	82		546	80
216	114	152	368	85		440	90

Avokádó Avocado	Citrom Lemon		Grapefruit Grapefruit		Kivi Kiwi		Kókusz Coconut	Mandarin Mandarin	Őszibarack Peach	Vilmoskörte Williams pear
214	120	184	357		88		479	91		
203	125	144	317		87		463	92		
217	122	163	363		85		443	82		
218	121		304		95		469	84		
222	121		357		88		503	91		
211	134		335		92		460	91		
201	128		317		87		562	91		
217	142		307		81		392	81		
219	133		303		85		511	80		
208	128		329		100		505	85		
193	119		357		98		461	90		
198	121		332		93		505	90		
191	125		355		91		613	82		
207	123		309		94		481	86		
215	130		337		96		400	92		
184	125		344		94		538	85		
187	124		344		97		515	81		
188	124		307		98		408	81		
191	127		296		95		517	90		
244	121		324		98		472	87		
221	117		351		99			82		
214	121		317		101			86		
237	123		335		95			84		
215	126		358		95			90		
214	130		308		93			88		
203	119		367		100			92		
197	126		349		100			85		
208	119		340		99			90		
200	138		338		91			88		
225	118		339		101			80		
225	110		338		98			84		
184	123		331		96			85		
208	135		335		90			88		
212	134		325		95			88		
262	117		352		96			90		
196	132		336		100			83		
216	131		331		92			81		
190	124		334		99			91		
221	126		336		100			86		
213	12		369		91			92		
219	123		314		94			92		
207	117		303		94			83		
239	131		356		99			80		
193	115		299		97			81		
221	116		365		94			88		
215	139		364		97			86		
209	132		323		95					
205	124		335		99					

Burgonya <i>Potato</i>		Cékla <i>Beet-root</i>		Cukkini <i>Zucchini</i>		Csiperkegomba <i>Champignon</i>					Fejes saláta <i>Head lettuce</i>					KSP ¹ <i>YBP¹</i>	Kara-lábé <i>Kohl-rabi</i>	Kelkáposzta <i>Savoy cabbage</i>
72	126	131	89	88	23	57	46	57	211	247	176	457				130	237	
234	183	178	72	55	28	47	65	63	201	244	171	458				185	213	
183	100	206	134	185	28	34	72	63	259	251	183	496				176	203	
247	152	142	91	94	15	30	75	41	200	200	189	415				135	214	
77	87	154	113	128	19	51	56	52	202	214	189	438				164	116	
160	119	136	101	244	23	26	47	32	206	200	205	449				148	222	
101	77	213	82	89	29	32	37	130	207	202	201	452				99	196	
161	73	143	155	75	14	42	60	52	202	215	210	468				214	138	
254	221	149	112	154	24	27	45	43	203	246	187	459				165	184	
245	161	152	329	64	18	40			285	257	187					122	179	
131	77	171	135	140	17	34										112	222	
215	102	196	197	77	22	65										238	152	
366	203	177	162	138	26	39										170	160	
116	147	173	198	81	22	30										124	152	
272	130	166	184	210	23	31										135	154	
172	144	180	95	164	22	43										271	192	
187	137	137	243	62	23	44										158	149	
239	129	184	109	143	31	35										230	294	
315	135	129	371	63	29	34										88	236	
88	132	181	215	89	19	42										114	154	
210	138	151	118	88	17	54										106	264	
267	114	150	81	147	24	59										94	236	
80	294	234	273	128	25	36										121	320	
136		204	160	102	24	31										150	146	
			71	119												190	147	
			184	80												121		
			114	181												144		
			120	157												119		
			226														202	

¹ Kaliforniai sárga paprika¹ Yellow bell pepper

A kép illusztráció / The picture is illustration

5.Táblázat. Zöldségek egyedi tömegei [g] (2)
Table 5 Individual vegetable weights [g] (2)

Gyömbér <i>Ginger</i>		Jég-saláta <i>Iceberg lettuce</i>	Karfiol <i>Cauliflower</i>		Lask-agombá Patiszson <i>Oyster mushroom</i> <i>Pattypan squash</i>	Póréhagyma <i>Leek</i>				Re-barbara <i>Rhubarb</i>	Retek <i>Radish</i>	Káposzta ¹ <i>Cabbage¹</i>	Zeller <i>Celery</i>			
325	234	435	788	724	85	1270	15	200	265	31	107	15	1036	363	432	492
217	78	536	718	715	413	728	239	193	278	69	130	169	896	431	234	381
243	157	511	776	779	116	790	262	233	239	59	124	161	948	452	240	338
148	215	332	707	929	398	741	204	261	136	68	121	181	1125	565	358	330
102	119	458	771	712	141	606	181	146	216	70	111	188	956	308	395	371
215	101	332	859	796	743	599	142	179	215	79	111	158	911	344	251	652
151	104	424	826	583	727	733	217	242	224	43	132	149	786	555	378	329
188	193	361	722	744	320	726	219	220	191	55	108	151	976	360	323	272
95	181	595	785	604	525	776	207	250	209		104	161	1218	722	337	272
94	58	513	801	667	359	748	205	161	136		115	152	1010	343	274	333
81	165	376	755	592	171	655	213	199	223		126	166	1124	311	246	254
107	83	432	815	951	87	672	186	221	187		141	181	976	435	485	302
177	324	432	791	945	357	985	211	201	206		143	153	1155	517	378	369
88	69	533	670	928	173	684	247	300	209		108	15	1032	300	300	282
190	115	373	645	664	181	821	270	260	219		139	168	759	341	517	
275	287	397	783	788	277	1133	189	366	214		104	185	1005	664	399	
248	26	437	854	687	155	867	152	188	204		124	118	789	618	437	
138	99	526	726	38	202	606	241	240	283		120	122	1078	317	412	
194	118	393	701	759	229	1088	179	181	210		129	125	992	389	326	
130	240	445	797	732	247	748	214	240	223		155	110	1159	263	372	
76	212	473	883	652	170	737	257	209	193				1013	317	373	
340	134	388	657	662	85	672	231	237	169				835	255	293	
124	288	415	555		257	647	185	210	226				1192	266	327	
96	602	461	741		180	695	224	204	177				1067	395	429	
333	128	502	859		91	710	149	201	214					261	379	
123	214	621	886		100	583	22	206	219					428	441	
210	63	581			549		207	255	173					315	352	
488	151	487			354		233	288						480	345	
318	76				163		190	232						421	383	
103	137				133		244	161						307	322	
	81				117		267	201						352	279	
					112		171	240						380	405	

¹ Fejeskáposzta

¹ Head cabbage

A kép illusztráció / The picture is illustration

KPP ¹ RBP ¹	Kígyó-uborka <i>Slicing cu-cumber</i>	Padlizsán ² <i>Egg-plant</i>	Paradi-csom <i>Tomato</i>	Petrezse-lyem <i>Parsley root</i>	Sárgarépa <i>Carrot</i>	Uborka <i>Cucumber</i>	Vörös-hagyma <i>Onion</i>	Zöld-hagy-ma <i>Green onion</i>	Zöldpaprika <i>Green pepper</i>	TV-P ³ <i>Sweet-pepper</i>
222	383	409	128	141	18	100	138	48	281	170
258	373	407	124	105	42	59	185	48	276	177
170	397	418	120	139	72	84	157	37	267	188
208	354	461	163	101	86	45	153	35	345	176
183	356	437	113	95	53	102	143	60	285	164
198	467	415	125	139	38	62	134	44	482	174
190	367	418	116	105	36	60	126	77	270	194
235	424	399	125	114	25	105	119	35	419	206
291	354	450	116	206	20	116	207	56	342	201
214	307	468	122	106	24	130	228	56	387	224
180	392	466	113	140	17	87	125	79	322	243
201	339	411	107	88	11	107	149	43	435	186
181	429	442	101	125	14	404	139	41	361	186
242	398	412	97	108	32	70	175	40	307	194
238	382	426	100	119	39	99	169	36	353	179
208	416	373	75	138	18	73	257	40	360	186
214	409	438	103	109	27	145	146	29	371	193
239	432	432	82	101	16	115	177	46	345	172
183	345	438	97	100	29	120	114	57	262	164
182	385	444	117	87	36	70	180	79	336	170
238	452	532	109	126	36	110	207	52	270	165
204	344	506	125	146	19	93	155	40	410	175
280	417	543	99	120	95	108	284	37	751	160
199	365	524	125	150	96	102	104	46	696	205
180	392	513	89	155	69	82	140	47	579	159
223	380	502	98	126	61	72	225	36	531	201
186	459	547	120	117	44	84	190	42	455	163
224	350	503	117	119	116	53	176	29	499	197
200	375	516	117	100	78	82	130	35	496	176
234	361	456	131	117	56	84	140	53	459	206
195	474	233	117	98	63	113	135	63	485	177
226	355	185	80	121	31	135	151	47	563	186
164	412	188	106	107	52	71	123	41	633	237
214	369	212	113	111	74	119	99	53	610	201
181	366	206	105	80	71	86	155	41	395	220
234		196	96	118	87	80	118	49	494	173
229		201	130	103	51	103	97	50	449	182
266		218	117	130	47	90	131	51	406	174
209		208	98	103	55	96	158	47	469	192
150		187	97	123	62	134	125	41	479	197
168		222	144	95	54	96	86	39	472	192
173		198	109	111	78	75	149	57	332	172
189		158	178	131	91	65	218	40	510	176
227		237	94	99	61	135	184	42	524	216
193		203	98	139	0	73	69	56	382	207
203		209	94	134	37	41	172	51	486	172
256		203	141	58	50	109	224	38	378	205
216		209	128	103	61	115	217	38	328	165
190		205	102	104	61	105	202	61	420	234
236		200	135	90	49	71	204	42	463	174
260		209	78	116	49	78	128	21	589	186
215		217	96	101	49	89	229	42	480	170
232		209	118	140	45	92	168	46	494	223
222		174	171	118	57	102	170	30	461	156
190		191	120	112	80	108	290	62	388	182
217			98	150	76	69	155	64	400	194

KPP ¹ RBP ¹	Kígyó-uborka <i>Slicing cu-cumber</i>	Padlizsán ² <i>Egg-plant</i>	Paradi-csom <i>Tomato</i>	Petrezse-lyem <i>Parsley root</i>	Sárgarépa <i>Carrot</i>	Uborka <i>Cucumber</i>	Vörös-hagyma <i>Onion</i>	Zöld-hagyma <i>Green onion</i>	Zöldpaprika <i>Green pepper</i>	TV-P ³ <i>Sweet-pepper</i>
					143	113	349	301	219	
					66	210	346	151	118	
					108	126	349	202	178	
					98	207	320	141	186	
					79	145	365	182	181	
					98	187	378	147	217	
					116	329	290	191	306	
					103	126	341	164	235	
					119	171	159	86		

¹ Piros kaliforniai paprika² Padlizsán³ Töltenivaló paprika⁴ Red bell pepper

7. Irodalom / References

- [1] OECD (1995-2012): Guidelines for the Testing of Chemicals, http://www.oecd-ilibrary.org/search;jsessionid=57dkonka3ibvc.x-oecd-live-03?option1=titleAbstract&option2=&value2=&option3=&value3=&option4=&value4=&option5=&value5=&option6=&value6=&option7=&value7=&option8=&value8=&option9=&value9=&option10=&value10=&option11=&value11=&option12=&value12=&option13=&value13=&option14=&value14=&option15=&value15=&option16=&value16=&option17=&value17=&option22=excludeKeyTableEditions&value22=true&option18=sort&value18=&form_name=quick&discontin=factbooks&option23=excludelPrintType&value23=http%3A%2F%2Foe.cd.metastore.ingenta.com%2Fns%2FIGO&option21=discontinued&value21=true&value1=Guidelines+for+the+testing+of+chemicals&x=17&y=8 (Accessed 29.06.2015)
- [2] FAO (1991-2014): *JMPR Reports and Evaluations of Pesticide Residue in Food*. <http://www.fao.org/agriculture/crops/thematic-site-map/theme/pests/jmpr/jmpr-rep/en/> (Accessed 29.06.2015)
- [3] US Environmental Protection Agency, Pesticides: Regulation of pesticides. <http://www.epa.gov/opp00001/regulating/registering/> (Accessed 29.06.2015)
- [4] Australian Pesticides and Veterinary Medicines Authority (APVMA): Maximum Residue Limits (MRL) in Food and Animal Feedstuff <http://www.apvma.gov.au/residues/standard.php#tables> (Accessed 29.06.2015)
- [5] European Commission (2009): Regulation (EC) No 1107/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 concerning the placing of plant protection products on the market and repealing Council Directives 79/117/EEC and 91/414/EEC Official Journal of European Union **309**, p. 1-50
- [6] EFSA (2015): The 2013 EuropeanUnion report on pesticide residues in food, EFSA Journal, 13, 4038-4069. <http://www.efsa.europa.eu/en/efsa-journal/pub/4038.htm> (Accessed 29.06.2015.)
- [7] Eurobarometer (2010): Food-related risks. Special Eurobarometer 354. <http://www.efsa.europa.eu/en/riskcommunication/riskperception.htm> (Accessed 29.06.2015)
- [8] Food and Agriculture Organisation (2009): FAO Manual on the submission and evaluation of pesticide residues data for the estimation of maximum residue levels in food and feed 2nd ed., FAO Plant Production and Protection Paper series, No: 197. <http://www.fao.org/agriculture/crops/core-themes/theme/pests/jmpr/jmpr-docs/en/> (Accessed 29.06.2015)
- [9] EFSA (2012): EFSA calculation model pesticide residue intake model “PRIMo” revision 2. European Food Safety Authority; URL <http://www.efsa.europa.eu/en/efsa-journal/pub/4038.htm> (Accessed 29.06.2015.)
- [10] Horváth Zs., Ambrus Á., Mészáros L., Braun S. (2013): Characterization of distribution of pesticide residues in crop units, Journal of Environmental Science and Health, Part B: Pesticides, Food Contaminants, and Agricultural Wastes, 48:8, p. 615-625
- [11] Boon, P.E., Svensson, K., Moussavian, S., van der Voet, H., Petersen, A., Ruprich, J., Debegnach, F., de Boer, W.J., van Donkersgoed, G., Brera, C., van Klaveren, J.D., Busk, L. (2009): Probabilistic acute dietary exposure assessments to captan and tolylfluanid using several European food consumption and pesticide concentration databases. Food and Chemical Toxicology 47, p. 2890–2898
- [12] Mojska, H., Gielecińska, I., Szponar, L., Ołtarzewski, M. (2010): Estimation of the dietary acrylamide exposure of the Polish population. Food and Chemical Toxicology 48, p. 2090–2096
- [13] Cano-Sancho, G., Marín, S., Ramos, A.J., Sanchis, V. (2012): Exposure assessment of T2 and HT2 toxins in Catalonia (Spain). Food and Chemical Toxicology 50, p. 511–517

- [14] Heinemeyer, G., Sommerfeld, C., Springer, A., Heiland, A., Lindtner, O., Greiner, M., Heuer, T., Krems, C., Conrad, A. (2013): Estimation of dietary intake of bis(2-ethylhexyl)phthalate (DEHP) by consumption of food in the German population. International Journal of Hygiene and Environmental Health 216, p. 472–480
- [15] Medeiros Vinci, R., Jacxsens, L., Van Loco, J., Matsiko, E., Lachat, C., de Schaetzen, T., Canfyn, M., Van Overmeire, I., Kolsteren, P., De Meulenaer, B. (2012): Assessment of human exposure to benzene through foods from the Belgian market. Chemosphere 88, p. 1001–1007
- [16] Pieters, M., Ossendorp B., Bakker M., Slob W. (2005): Probabilistic modeling of dietary intake of substances - The risk management question governs the method. RIVM report 320011001/2005 - National Institute for Public Health and the Environment [WWW Document], n.d. URL <http://rivm.openrepository.com/rivm/bitstream/10029/7301/1/320011001.pdf> (Accessed 08.05.2015)
- [17] Zentai, A., J. Sali, J., Szabó, I.J., M. Szeitzné-Szabó, M., Ambrus, Á., Vásárhelyi, A. (2013): Factors affecting the estimated acute exposure, Food Additives & Contaminants: Part A, 30:5, p. 833-842
- [18] Ambrus Á. (2006): Variability of pesticide residues in crop units, Pest. Manag. Sci. 62: p. 693-714
- [19] Ambrus Á., Farkas Zs., Horváth Zs., Kötelesné Suszter G. (2014): Principles and practices of control of pesticide residues in food, Journal of Food Investigation LX, 2, p. 8-32

A kép illusztráció / The picture is illustration